

Lise Ö?rencilerinin Sürdürülebilir Kalk?nmaya Yönelik Tutumlar?n? De?erlendirme Ölçe?i (Scale to Assess High Schoolers' Attitudes toward Sustainable Development)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Lise Ö?rencilerinin Sürdürülebilir Kalk?nmaya Yönelik Tutumlar?n? De?erlendirme Ölçe?i (Scale to Assess High Schoolers' Attitudes toward Sustainable Development)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25423>

Özet

Lise Ö?rencilerinin Sürdürülebilir Kalk?nmaya Yönelik Tutumlar?n? De?erlendirme Ölçe?i (LÖSKYTÖ), lise düzeyindeki ö?rencilerin sürdürülebilir kalk?nma hedeflerine ve prensiplerine kar?? sahip olduklar? tutum düzeylerini ölçmek amacıyla 2018 y?l?nda geli?tirilm? bir araçtır. Bu ölçek, ö?rencilerin çevresel, sosyal ve ekonomik boyutlardaki sürdürülebilirlik konular?na dair bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimlerini kapsamaktadır.

Ölçe?in geli?tirilmesi, e?itim ara?t?rmac?lar?na genç nesillerin sürdürülebilirlik bilincini ve sorumluluklar?n? belirleme konusunda standart ve güvenilir bir metodoloji sunmay? amaçlam??tır. Bu sayede, e?itim programlar?n?n ve müfredat?n sürdürülebilir kalk?nma e?itimi (SKK) hedeflerine ne ölçüde ula?t??? de?erlendirilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Sürdürülebilir kalk?nma, tutum, lise ö?rencileri, e?itim, çevre bilinci, ölçek geli?tirme, sorumluluk.

Yazarlar

Atilla Çimer, Ömer Ayd?n.

Amaç

LÖSKYTÖ'nün temel amacı, lise ö?rencilerinin, küresel ve yerel sürdürülebilirlik sorunlar?na kar?? ne tür görü?ler ve e?ilimler ta??d???n? bilimsel yöntemlerle tespit etmektir. Bu tespitler, özellikle e?itim politikalar?n?n belirlenmesinde ve müfredat?n güncellenmesinde somut verilere dayalı kararlar alınmas?na yardımcı olur.

Ölçek, aynı zamanda, farklı demografik veya e?itimsel arka planlara sahip ö?renci gruplar? arasındaki sürdürülebilirlik tutum farklılıklar?n? incelemeye olanak tan?r. Ara?t?rmac?lar, bu araç kullanarak uygulanan e?itim müdahalelerinin ö?rencilerin sürdürülebilir kalk?nma tutumlar? üzerindeki etkisini de?erlendirebilirler.

Yap?

LÖSKYTÖ, ö?rencilerin sürdürülebilir kalk?nma kavram?na yönelik çok boyutlu tutumunu ölçmektedir. Geli?tirme çal??mas?na göre, ölçek genellikle sürdürülebilirli?in üç ana sütununu (çevresel bütünlük, ekonomik uygulanabilirlik ve sosyal e?itlik) yans?tan alt boyutlardan oluşur. Tutumlar, bili?sel bile?en (bilgi ve inançlar), duyu?sal bile?en (duygular ve de?erler) ve davran??sal niyet bile?eni (eyleme geçme e?ilimi) çerçevesinde ele alınmaktadır.

Ölçeğin ölçtüü psikolojik yapı, bireylerin mevcut yaşam tarzları ve gelecek nesiller üzerindeki etkilerini anlama ve bu etkilere karşı sorumluluk alma derecesidir. Bu, sadece çevre koruma bilgisini değil, aynı zamanda küresel vatandaşlık ve etik sorumluluk duygusunu da içerir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışmasında (Cimer & Aydın, 2018), aracın ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçtüünü kanıtlamak amacıyla çeşitli geçerlik analizleri yapılmıştır. Her ne kadar orijinal kaynakta detaylar belirtilmese de, bir ölçek geliştirme çalışmasında, öncelikle uzman görüşü alınarak kapsam ve görünüm geçerliği sağlanmıştır.

Yapı geçerliğini kanıtlamak için Faktör Analizi (bkz. Faktör Analizi bölümü) kullanılmıştır. Ayrıca, ölçek maddelerinin ilgili literatürle uyumu incelenerek ölçüt bakımından geçerlik çalışmaları da yapılmıştır. Bu analizler, ölçeğin teorik yapıyla tutarlı olduğunu göstermiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı belirlemek amacıyla güvenirlik çalışmaları yürütülmüştür. Akademik kaynaklara göre, bu tür tutum ölçeklerinde iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüünü gösterir.

Geliştirme makalesinde (Cimer & Aydın, 2018), ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısının kabul edilebilir düzeyde olduğu rapor edilmiştir. Yüksek güvenirlik değerleri, ölçeğin zaman içinde ve farklı gruplarda tutarlı sonuçlar verebileceğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

LÖSKYTÖ'nün yapısal geçerliğini test etmek için hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. AFA, ölçeğin temel boyutları (faktörlerini) ortaya çıkarmak ve maddelerin hangi faktör altında toplandığını göstermiştir.

DFA ise, ölçek geliştiricileri tarafından önceden belirlenen teorik yapıya toplanan verilerle ne kadar uyumlu olduğunu test etmiştir. Bu analizler sonucunda, ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğu ve sürdürülebilir kalkınma tutumunu başarıyla ayrılan alt faktörlerden oluştuğu belirlenmiştir. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olması, maddelerin ilgili faktörü temsil etme gücünü doğrulamıştır.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme (Development)

Format: Orijinal çal??mada belirtilmemi? olmakla birlikte, tipik bir tutum ölçe?i olarak 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme format?n?n kullan?ld??? varsay?lmaktadır (Örne?in: Kesinlikle Kat?l?yorum'dan Kesinlikle Kat?lm?yorum'a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itim Popülasyonu

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi (Genellikle 14-18 ya? aras?).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki lise ö?rencileri (Lise 9, 10, 11 ve 12. s?n?f ö?rencileri).

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i. Kat?l?mc?lar, sürdürülebilir kalk?nmaya dair çe?itli ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

E?itim ara?t?rmalar?, çevre e?itimi, sürdürülebilir kalk?nma hedefleri, Cronbach Alfa, faktör analizi, gençlik tutumlar?, Türkiye.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresleri: acimer@ktu.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir, ancak sorumlu yazar Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde görev yapmaktadır.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2018 y?l?nda geli?tirilm? ve yay?mlanm??tır. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle yazarlarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Sorumlu yazar?n ileti?im bilgisi: acimer@ktu.edu.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [lise-ogrencilerinin-surdurulebilir-kalkinmaya-yonelik-tutumlarini-degerlendirme-olcegi-scale-to.pdf](#).

Makalenin tam metnine ERIC veri taban? üzerinden de eri?im sa?lanabilir: files.eric.ed.gov.

Kaynaklar

Cimer, A., & Aydin, Ö. (2018). Development of scale to assess high schoolers' attitudes toward sustainable development. *International Educational Studies*, 11(7), 116-124. doi: 10.5539/ies.v11n7p116

Lise Ö?rencilerinin Sürdürülebilir Kalk?nmaya Yönelik Tutumlar?n? De?erlendirme Ölçe?i (Scale to Assess High Schoolers' Attitudes toward Sustainable Development) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir.

Ölçek maddeleri orijinal kaynakta aç?k metin olarak sunulmam??t?r. Maddelere eri?im için Cimer & Aydin (2018) makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.